

Veselības ministrija

Pasaules Bankas pētījuma ziņojumi: Slimnīcu intensitātes un kvalitātes novērtējums Pakalpojumu sniedzēju plānojums

**NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020**

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

11.10.2016.

Veselības ministrija

Pamatnosacījumi Pasaules Bankas pētījumam

Uzdevums: Nodrošināt veselības investīciju augstāko atdevi

Starta pozīcija: Augstā saslimstība un mirstība – prioritārās jomas

- Sirds un asinsvadu joma
- Onkoloģija
- Mātes un bērna veselība
- Garīgā veselība

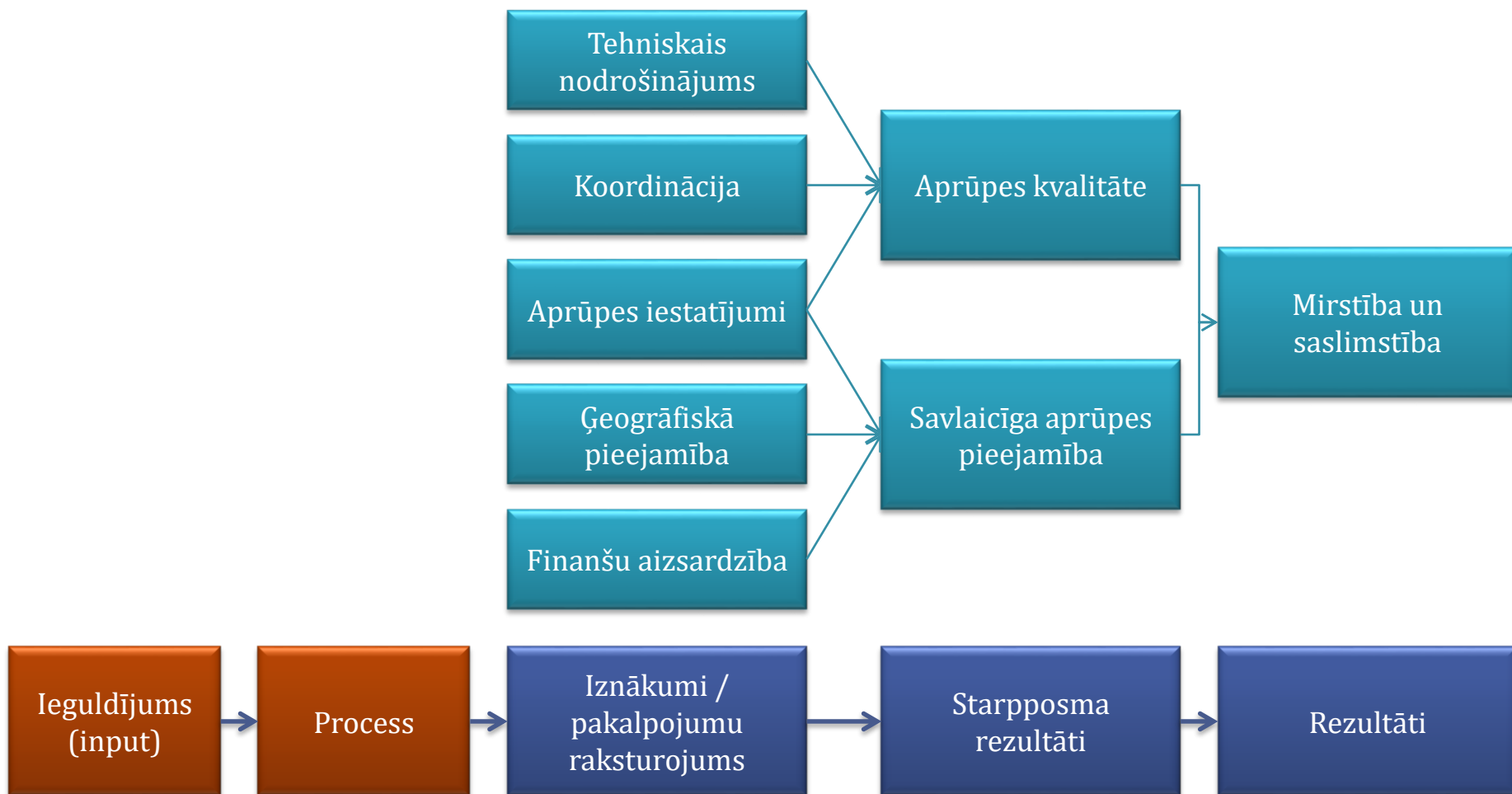
Kādi veselības sistēmas darbības aspekti saistīti ar šādiem augstiem saslimstības un mirstības rādītājiem

Ko nepieciešams uzlabot, lai nodrošināt rezultātu uzlabošanu

Veselības ministrija

Veselības sistēmas rezultātu ķēde

Veselības ministrija

Slimnīcu intensitātes un kvalitātes novērtējums

Augstākā specifisko pakalpojumu sniegšanas intensitāte nodrošina zemākus saslimstības un mirstības radītājus

- Pierādīts vairākos pētījumos ASV un Eiropā
- Sasaiste atrasta gan slimnīcu, gan individuālo speciālistu līmenī

Intensitātes standarti citu valstu veselības aprūpes sistēmās

- Nacionālajās klīniskajās vadlīnijās – Francija, Nīderlande, Itālija, Lielbritānija
- Maksājumu nosacījumos – Vacija
- Kvalitātes uzraudzība un klīnisko programmu sertifikācija – ASV

Veselības ministrija

Slimnīcu intensitātes un kvalitātes novērtējums

Pētījuma mērķi

- Salīdzināt slimnīcu un speciālistu intensitāti ar standartiem no medicīnas literatūras
- Novērtēt saistību starp izvēlēto pakalpojumu intensitātēm un veselības rezultātiem
  - Aprūpes kvalitātes indikatori
  - Mirstība
- Noteikt kā pakalpojumu intensitātes pieeju var izmantot Latvija

Izvēlētie pakalpojumi

- Divas procedūras, kas ir būtiskas asinsrites un sirds slimības ārstēšanai:
  - perkutānā koronārā iejaukšanās (PKI)
  - vēdera aortas aneirismas (VAA) novēršana
- Trīs vēža veidu rezekcijas:
  - krūts
  - resnās zarnas
  - olnīcu

Veselības ministrija

Slimnīcu intensitātes un kvalitātes novērtējums

Galvenie secinājumi

Ievērojama centralizācija kardioloģijas un onkoloģijas pakalpojumiem

Sistēmā ir gan iestādes gan speciālisti, kas nodrošina augsto intensitāti

Attīstības iespējas

- Zemas intensitātes iestādes
- Zemas intensitātes speciālisti

Veselības ministrija

Pakalpojumu sniedzēju plānojums

Plānošanas pamatprincipi / pieņemumi

Iedzīvotāju skaita samazināšana līdz 1,84 miljoniem

Papildu 20% korekcija reģioniem attiecībā uz stacionāriem par labu Rīgai

Pieprasījuma plānošana

- Ambulatoro pakalpojumu pieaugums par 100%
- Stacionāro pakalpojumu samazinājums par 8% līdz 335 350

- esošo hospitalizāciju un ambulatoro vizīšu skaita analīze
- korekcija ar vecumgrupu un teritoriju koeficientiem
- prognoze ambulatorās ķirurģijas pieaugumam par 25% uz 2025.gadu

Citu faktoru ietekme

- veselīgs dzīvesveids
- veselības inovācijas
- pacientu cerības un pieprasījuma neapmierināšana
- pieprasījumu ietekmes faktori

Veselības ministrija

Pakalpojumu sniedzēju plānojums

Cilvēkresursu plānošana

Speciālistu plānošana

- Speciālistu samazinājums par 21% līdz 6 919
- speciālistu skaita salīdzinājums ar citām valstīm
- pret plānoto pieprasījumu un gultu skaitu

Māsu plānošana

- Ambulatoro un ģimenes ārstu prakšu māsu palielinājums par 13% līdz 3 726
- Slimnīcu māsu skaita palielinājums par 51% līdz 4 973
- standartizēts māsu skaits uz pacientu atkarībā no darba specifikas
- māsu skaita salīdzinājums ar citām valstīm

Ģimenes ārstu plānošana

- Ģimenes ārstu samazinājums par 29% līdz 1 177
- Ģimenes ārstu prakšu māsu palielinājums līdz 2 100
- iedzīvotāju skaita koriģēšana ar vecumgrupu koeficientiem
- viens ģimenes ārsts uz 2 000 koriģētajiem iedzīvotājiem

Veselības ministrija

Pakalpojumu sniedzēju plānojums

Infrastrukturā plānošana

Gultu skaita plānošana

- Akūtās aprūpes slimnīcu gultu skaita samazinājums par 28% līdz 5 195
- Ilgtermiņa aprūpes slimnīcu gultu samazinājums par 8% līdz 3 729
- esošā gultu skaita analīze
- gultu skaita salīdzinājums ar citām valstīm
- gultu noslodze 85%, izņemot dzemdības ar 75%

Iekārtu plānošana

- starptautiskie standarti
- Lielās medicīnas iekārtas – iekārtas, kuru izmaksas pārsniedz 1 000 000 \$
- Otrās prioritātes iekārtas, kuru izmaksas pārsniedz 100 000 \$

Infrastrukturā plānošana

- slimnīcu sniegtās informācijas par ieguldījumiem infrastruktūrā analīze
- esošo gultu noslodzes un plānotā pieprasījuma analīze
- gultu skaita prognozes korekcija, ievērojot standarta ārstēšanas ilgumu

Veselības ministrija

Pakalpojumu sniedzēju plānojums

Veselības aprūpes līmeņi

1.Līmenis
< 30 min

- Visu līmeņu slimnīcas nodrošina šos pakalpojumus
- Nodrošina vispārējo ķirurģiju, pediatriju, ginekoloģiju, terapiju

2.Līmenis
< 60 min

- Iekļauj iepriekšējo līmeni
- Papildus nodrošina kardioloģiju, gastroenteroloģiju, infekciju slimību ārstēšanu, uroloģiju, nefroloģiju, neiroloģiju, neonatoloģiju un radioloģiju

3.Līmenis
60 min

- Iekļauj iepriekšējos līmeņus
- Papildus nodrošina apdegumu centra pakalpojumus, endokrinoloģiju, dermatoloģiju, pulmonoloģiju, LOR, sirds un asinsvadu ķirurģiju, sejas un žokļu ķirurģiju, pediatrijas ķirurģiju, krūts ķirurģiju, rekonstruktīvo plastisko ķirurģiju, neiroķirurģiju, pataloģiju, radioterapiju un angiogrāfiju

4.līmenis
< 180 min

- Iekļauj iepriekšējos līmeņus
- Slimnīcas, kas specializējās noteiktā specialitātē (piemēram, dzemdības un traumatoloģija) un universitātes slimnīcas

Veselības centri
< 30 min

- Iestādes zemas sarežģītības gadījumiem, kur pacienti saņem aprūpi, kas neprasa ilgtermiņa hospitalizāciju

Veselības ministrija

Pakalpojumu sniedzēju plānojums

Neatliekamās medicīniskās palīdzības līmeņi

1.līmenis – Atdzīvināšana (nodrošina 3.- 4.līmeņa slimnīcas)

- Gadījumi, kad apdraudēta dzīve, vai nenovēršamas pasliktināšanās risks, kas prasa tūlītēju agresīvu intervenci
- Piemēri: sirds / elpošanas apstāšanās, liela trauma, pacienti bezsamaņā

2.līmenis – Neatliekams (nodrošina 3.- 4.līmeņa slimnīcas)

- Gadījumi, kad potenciāli var apdraudēt dzīvi vai funkcionalitāti, kas prasa ātru medicīnisku intervenci
- Piemēri: psihiskā stāvokļa pārmaiņas, galvas trauma, smaga trauma, jaundzimušajiem, pārdozēšanas

3.līmenis – Steidzams (nodrošina 2.- 3.līmeņa slimnīcas)

- Gadījumi, kas potenciāli var kļūt par ievērojamām problēmām, kas prasīs neatliekamu intervenci
- Piemēri: vidēji trauma, astma, grūtniecība, akūta psihoze, akūtas sāpes

4.līmenis – Pussteidzams (nodrošina 1.līmeņa slimnīcas un veselības centri)

- Gadījumi, kas attiecās uz vecumu, stresu vai potenciālu pasliktināšanos, kas prasa intervenci 1-2 stundu laikā
- Piemēri: galvassāpes, radzenes virsmas ievainojumi, hroniskas muguras sāpes

5.līmenis – Nesteidzams (nodrošina primārās veselības aprūpes centri)

- Gadījumi, kas var būt akūti, bet nesteidzami, kā arī gadījumi, kas saistīti ar hroniskām problēmām
- Piemēri: iekaisis kakls, vieglas sāpes vēderā, vemšana un caureja

Veselības ministrija

Pakalpojumu sniedzēju plānojums

Ambulatorā aprūpe

Mobilās brigādes (8 jaunas brigādes)

- Teritorijas ar iedzīvotāju skaitu zem 500 iedzīvotājiem

Individuālās ģimenes ārstu prakses

- Teritorijās ar iedzīvotāju skaitu no 500 līdz 2 000

Ģimenes ārstu kopprakses

- Teritorijās ar iedzīvotāju skaitu no 2 000 līdz 15 000

Pilsētu primārās aprūpes centri (8 jauni centri Lielajās pilsētās)

- Teritorijās ar iedzīvotāju skaitu no 15 000 līdz 50 000

Ambulatorās ķirurģijas centri (16 jauni centri pie slimnīcām)

Ambulatorie speciālistu pakalpojumi poliklīnikās

- Teritorijās ar iedzīvotāju skaitu 10 000 un vairāk
- Pamatspecialitātes: internā medicīna, pediatrija, dzemdniecība un ginekoloģija un vispārējā ķirurģija

Pārējie ambulatorie speciālisti 2.līmeņa un 3.līmeņa slimnīcu poliklīnikās

Veselības ministrija

Pakalpojumu sniedzēju plānojums

Garīgā veselības aprūpe

Primārā un sabiedrībā balstīta aprūpe

- Primārās veselības aprūpes centros nodrošināt psihiatru

Ambulatorie speciālisti

- Kvalificēto speciālistu nodrošināšana specializētām klīnikām
- Esošās infrastruktūras ietvaros

Akūtā aprūpe vispārējās slimnīcās

- Nodrošina Piejūras slimnīca, Bērnu klīniskā universitātes slimnīca, Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca, Liepājas reģionālā slimnīca, Jēkabpils reģionālā slimnīca, Vidzemes slimnīca

Ilgtermiņa aprūpe psihiatrijas slimnīcās

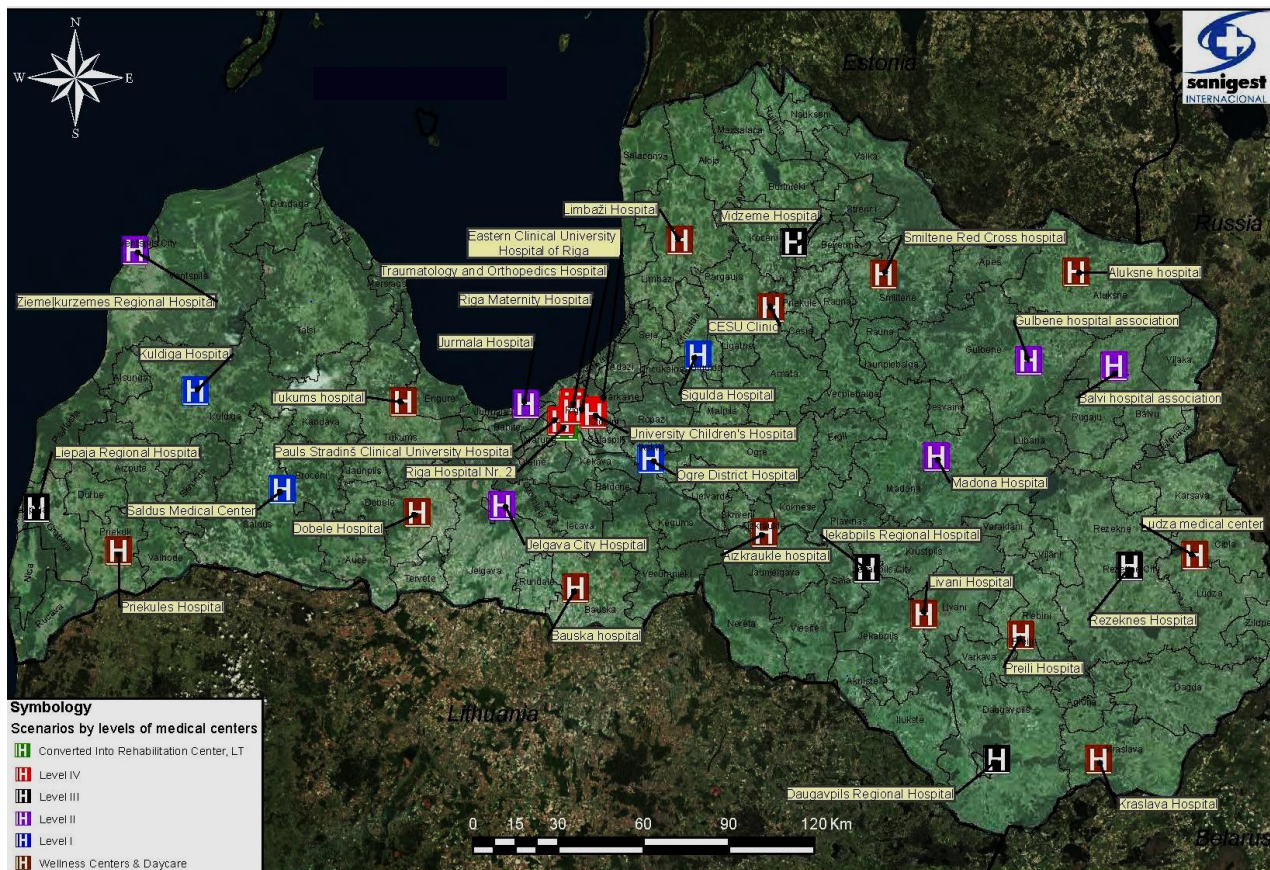
- Nodrošina Rīgas psihoneiroloģiskā slimnīca, Strenču psihiatrijas slimnīca, Piejūras slimnīca un Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca

Veselības ministrija

Pakalpojumu sniedzēju plānojums

Pakalpojumu sniedzēju kartējums atbilstoši 2.scenarijam

Veselības ministrija

Pakalpojumu sniedzēju plānojums

Infrastrukturā attīstības investīciju vajadzības

Ambulatorā aprūpe 51 milj.EUR

- Jauni 8 lielo pilsētu primārās aprūpes centri 23,9 milj.EUR
- Jaunas 8 mobilās veselības komandas 0.7 milj.EUR
- Jauni 16 ambulatorās ķirurģijas centri 27 milj.EUR

Stacionārā aprūpe 302 milj.EUR

- Nacionālo un reģionālo attīstības centru slimnīcu rekonstrukcija 180 milj.EUR
- Slimnīcu pārprofilēšana par veselības centriem 18 milj.EUR
- Aprīkojums 50 milj.EUR
- Jauna celtniecība 54 milj.EUR

Medicīnas iekārtas 83 milj.EUR

- Lielās medicīnas iekārtas 32 milj.EUR
- Otrās prioritātes iekārtas 39 milj.EUR
- Citas iekārtas 11 milj.EUR

Veselības ministrija

Turpmākā rīcība

Galvenie secinājumi par Pasaules bankas pētījumu

Datu kvalitāte

- Pirms nacionālo lēmumu pieņemšanas datu kvalitāti un aprēķinus jāpārbauda

Metodoloģija

- Balstoties uz Pasaules Bankas metodoloģiju, adoptējot Latvijas apstākļiem, plānots pieņemt nacionālos lēmumus

Ambulatorās aprūpes attīstība

- Nepieciešams paplašināt ambulatorās aprūpes analīzi Latgales reģionā ar esošās situācijas izvērtējumu un ambulatoro pakalpojumu kartējumu
- Latgales analīzi plānots izmantot visas Latvijas ambulatoro pakalpojumu plānošanai

Investīciju vajadzības

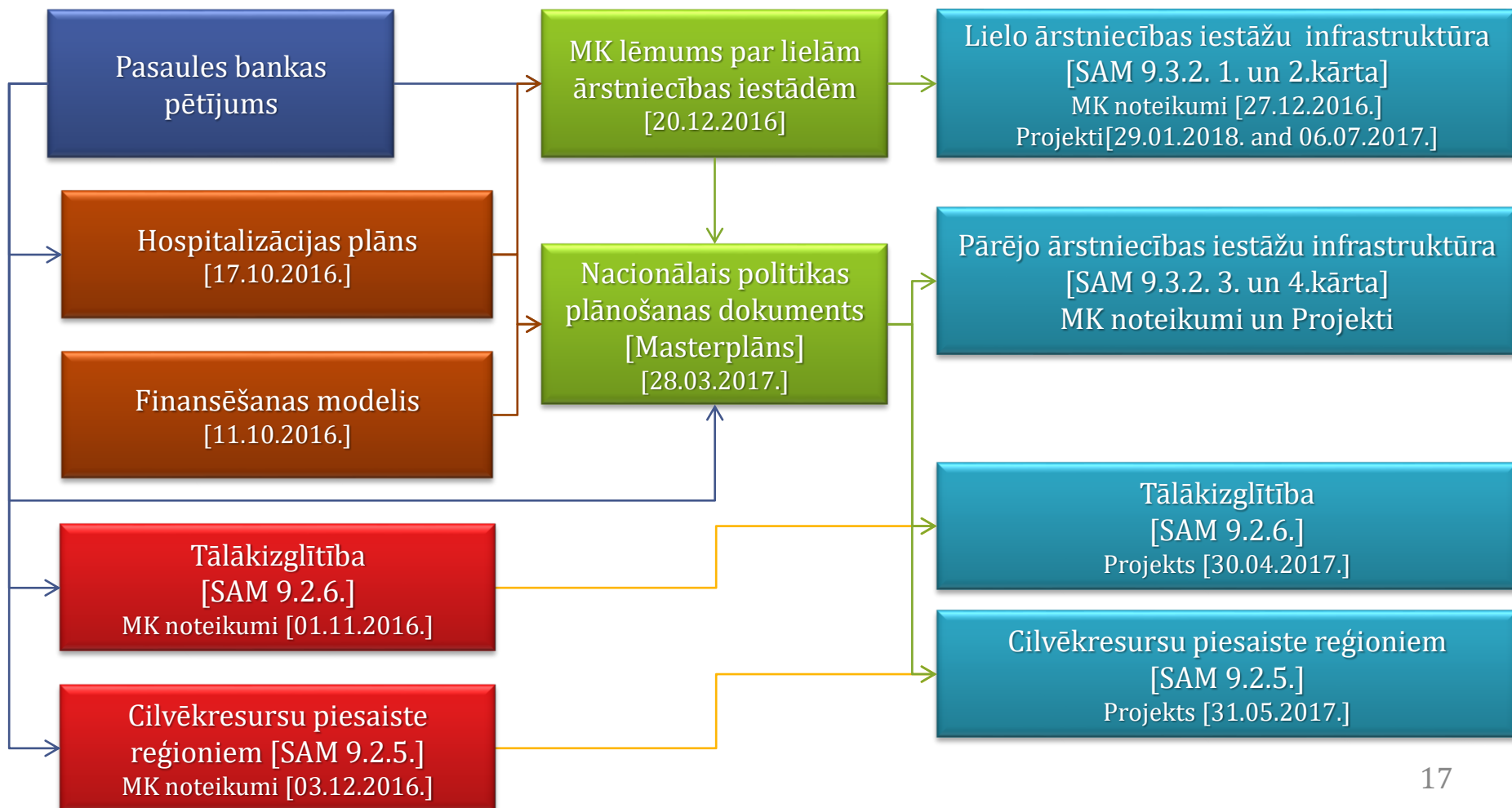
- Nepieciešamas pārrēķināt vajadzības atbilstoši nacionālajiem lēmumiem
- Nepieciešams prioritizēt investīcijas

Turpmākā rīcība

Rīcības shēma un laika plānojums

Veselības ministrija

Paldies par uzmanību!

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē